

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystrické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., v právní věci

žalobců: a) **L. Č.**
b) **D. Č.**
oba zastoupení advokátkou Mgr. Kateřinou Menclovou
sídlem Konviktská 297/12, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Magistrát města Brna**
sídlem Dominikánské náměstí 196/1, 601 67 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2018, č. j. MMB/0333560/2018, sp. zn. 3220/OVV/MMB/0297674/2018/3

takto:

- I. Rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 17. 8. 2018, č. j. MMB/0333560/2018, sp. zn. 3220/OVV/MMB/0297674/2018/3, a rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno-střed, ze dne 25. 6. 2018, č. j. MCBS/2018/0109497/TIN, sp. zn. 2330/MCBS/2018/0078707/10, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen zaplatit** žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 25 692 Kč, a to k rukám jejich advokátky Mgr. Kateřiny Menclové do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozsudkem ze dne 24. 4. 2018, č. j. 28 Ncu 23/2018-8, Nejvyšší soud (s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 29. 6. 2017, sp. zn. I. ÚS 3226/16) pravomocně uznal, pokud jde o určení otcovství na území České republiky, rozsudek Vyššího soudu státu Kalifornie, okres San Diego, Spojené státy americké (Superior Court of California, County of San Diego), ze dne 6. 10.

2017, sp. zn. 17FL010228C, jímž bylo stanoveno otcovství žalobců k nezletilé A. Č., narozené dne X v X, Spojené státy americké.

2. Žalobci požádali o zápis narození nezletilé do zvláštní matriky vedené Úřadem městské části města Brna, Brno-střed (dále též „matriční úřad“) a o vydání jejího rodného listu. Matriční úřad provedl zápis do knihy narození tak, že vynechal kolonky „Otec dítěte“ a „Matka dítěte“ a zároveň do kolonky „Dodatečné záznamy a opravy“ uvedl informaci, že shora označenými rozsudky bylo určeno a uznáno, že rodiči nezletilé jsou žalobci. Obdobně v rodném listu nezletilé byly proškrtnuty (- - - -) kolonky „Otec dítěte“ a „Matka dítěte“ a v kolonce „Poznámka“ bylo uvedeno: „Rodiče zde zapsaného dítěte jsou: L. Č. rozžený P., narozen X v X, okres X, rodné číslo X a D. Č., narozen X v X, okres X, rodné číslo X.“
3. Podáním ze dne 6. 6.2018 žalobci požádali o opravu zápisu v matriční knize narození dle § 50 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění účinném v době rozhodování žalovaného (dále též „zákon o matrikách“), a o opravu údajů uvedených v rodném listu nezletilé ve smyslu § 24 ve spojení s § 29 zákona o matrikách, přičemž navrhli, aby předmětný rodný list „byl opraven tak, že budou oba zapsáni v hlavní části jako otec a otec nebo rodič a rodič“.
4. Této žádosti matriční úřad nevyhověl rozhodnutím ze dne 25. 6. 2018, č. j. MCBS/2018/0109497/TIN, sp. zn. 2330/MCBS/2018/0078707/10. V odůvodnění uvedl, že respektoval rozhodnutí Ústavního i Nejvyššího soudu a do knihy narození a následně na rodný list zapsal jako rodiče dvě osoby stejného pohlaví. Jelikož v předtisku matriční knihy i v předtisku matričního dokladu jsou údaje o rodičích označeny „otec dítěte“ a „matka dítěte“, nezbylo, než údaje v kolonkách otec a matka dítěte nevyplnit, a údaje o rodičích – dvou osobách stejného pohlaví, uvést v matriční knize do záznamů a oprav před podpisem a v rodném listu do poznámky. Ostatně z výroku rozhodnutí soudu nebylo možné jednoznačně určit, který z žalobců má být zapsán jako otec dítěte; zápis byl tudíž daným způsobem proveden i z důvodu rovnosti obou rodičů – účastníků správního řízení. Vzory matričních tiskopisů a jejich předtisk je jednoznačně stanoven v prováděcí vyhlášce č. 207/2001 Sb. Dle jejího § 2a jsou matriční doklady přísně zúčtovatelné tiskopisy se zajišťovacími prvky proti jejich padělání a pozměnění a matriční úřad není z povahy těchto dokladů oprávněn k jejich jakékoli změně, případně úpravě předtisku, dle aktuálních potřeb a přání žadatelů, byť tyto vyplývají z právního stavu rodičovství dvou osob stejného pohlaví. České matriční právo v současné době neupravuje zápis rodičů – dvou osob stejného pohlaví do knihy narození a do rodného listu dítěte.
5. Odvolání žalobců proti rozhodnutí matričního úřadu žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 17. 8. 2018 (blíže označeným v záhlaví tohoto rozsudku). V odůvodnění se ztotožnil se závěry matričního úřadu. Dodal, že Ministerstvo vnitra, coby gestor matriční agendy, avizovalo novelizaci matričních předpisů.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

6. Proti rozhodnutí žalovaného podali žalobci včas žalobu. Uvedli, že se ve správním řízení domáhali opravy zápisu v matriční knize narození a v rodném listu tak, aby byli zapsáni jako rodič a rodič nebo otec a otec v hlavní části rodného listu, nikoli v jeho poznámce. Je zjevné, že v budoucnu bude nezbytné nově upravit formulář rodného listu dítěte. Nicméně již za stávající právní úpravy, která na dva rodiče stejného pohlaví nepamatuje, mohli být oba žalobci zapsáni např. do kolonky otec. Rozhodně není v nejlepším zájmu dítěte, které má fakticky i právně dva rodiče – otce, aby v rodném listu nemělo v kolonkách otec a matka nikoho uvedeno. Jak je patrné z rozsudku Nejvyššího soudu, rodičovství dvou rodičů stejného pohlaví v naší společnosti již existuje, je tedy třeba dát do souladu faktický stav se stavem právním. Správní orgány postupovaly formálně a mechanicky, dle naučených postupů, bez přihlídnutí ke specifickým případům. Na jedné straně projevily kreativitu v zapsání obou otců do poznámky rodného listu, na

druhé straně již neprojevily snahu zapsat oba otce do kolonky otec. Žalobci učinili dotaz na Ministerstvo vnitra ohledně novelizace matričních předpisů a bylo jim sděleno, že jde o problematiku několika let. Na základě výše uvedeného žalobci navrhli, aby soud rozhodnutí žalovaného, jakož i matričního úřadu, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Ve vyjádření k žalobě ze dne 4. 2. 2019 žalovaný konstatoval, že současný právní řád České republiky neumožňuje zápis dvou osob mužského pohlaví jako rodičů dítěte do knihy narození. Matriční úřad se celkově s provedením zápisu narození nezletilé dcery žalobců do matriční knihy a s následným vydáním rodného listu, v němž údaje o rodičích dítěte uvedl do poznámky, vypořádal individuálně a zohlednil všechny skutečnosti případu v mezích svých možností. Správní orgány postupovaly v souladu s platnou právní úpravou. Na základě uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Další podání žalobců

8. V podání ze dne 19. 11. 2018 označeném jako *Doplnění žaloby* žalobci uvedli, že matriční orgány pro ně vytvořily zvláštní zákonnou kategorii „rodič“, čímž způsobily, že jejich postavení vůči nezletilé dceři je z hlediska některých zákonů právně nejisté. V této souvislosti odkázali na rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Pardubice ze dne 31. 10. 2018, č. j. 46005/037772/18/110/DI, sp. zn. NP/ND/63/18. Žalobce a), který o nezletilou Annu trvale a celodenně pečuje, požádal o peněžitou pomoc v mateřství při převzetí dítěte do péče. Dle okresní správy sociálního zabezpečení však zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, kategorií „rodič“ nezná. Podle jeho § 3 písm. u) je pro účely nemocenského pojištění otcem dítěte muž zapsaný jako otec do knihy narození. Vzhledem ke způsobu zápisu v knize narození a v rodném listu nebylo žádosti o přiznání peněžité pomoci v mateřství vyhověno.
9. K výzvě soudu žalobci v podání ze dne 24. 2. 2021 sdělili, že proti zmiňovanému rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení brojili odvoláním, které však Česká správa sociálního zabezpečení (pracoviště Hradec Králové) zamítl rozhodnutím ze dne 19. 12. 2018, č. j. 46000/007297/18/010/NJ, sp. zn. 69/18. Následně nicméně ministryně práce a sociálních věcí vyhověla jejich žádosti o zmírnění tvrdosti zákona. Z tohoto důvodu žalobci vzali zpět žalobu, kterou proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení podali.

V. Jednání konané dne 28. 4. 2021

10. Při jednání žalobci zdůraznili, že je pro ně diskriminační, pokud jsou coby rodiče nezletilé uvedeni toliko v poznámce rodného listu. Současně poukázali na dopady, které z obsahu rodného listu dovodila správa sociálního zabezpečení. V prováděcí vyhlášce č. 207/2001 Sb. přitom není stanoveno, že do kolonky „Otec dítěte“ nelze zapsat dva otce.
11. Žalovaný setrval na již dříve písemně uplatněných argumentech.
12. Soud k důkazu četl listiny předložené žalobci, které zároveň nebyly součástí správního spisu – stejnopisy rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Pardubice ze dne 31. 10. 2018, č. j. 46005/037772/18/110/DI, sp. zn. NP/ND/63/18, rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (pracoviště Hradec Králové) ze dne 19. 12. 2018, č. j. 46000/007297/18/010/NJ, sp. zn. 69/18, rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí ze dne 16. 2. 2019, č. j. MPSV-2019/4610-712, a průvodního dopisu ministryně práce a sociálních věcí k tomuto rozhodnutí z téhož dne. Dále soud četl jím pořízené *Potvrzení o provedení lustrace v informačním systému základních registrů* ze dne 27. 4. 2021 ohledně nezletilé A. Č., a dále výslovně konstatoval obsah listiny *Využití údajů z agendového informačního systému evidence obyvatel a registru rodných čísel* ze dne 18. 6. 2018 týkající se taktéž nezletilé A. Č. (č. l. 25 správního spisu matričního úřadu).

13. Pokud jde o obsah nově provedených důkazů, z *rozhodnutí ze dne 31. 10. 2018* vyplynulo, že Okresní správa sociálního zabezpečení Pardubice dospěla k závěru, že žalobce a) nemá nárok na peněžitou pomoc v mateřství při převzetí dítěte do péče ve smyslu § 32 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění. V odůvodnění konstatovala, že rozhodnutí Nejvyššího soudu o otázce otcovství jsou závazná pro všechny subjekty. Pro oblast nemocenského pojištění však platí výjimka, neboť definice otce je uvedena přímo v § 3 písm. u) zákona o nemocenském pojištění. Rozhodnutí soudu, byť statusového charakteru, se nemůže stavět nad zákonnou úpravu. Žalobci byli do knihy narození a do rodného listu dítěte zapsáni jako rodiče dítěte bez určení konkrétních „rolí“. Postavení žalobce a) ve vztahu k nezletilé A. Č. je tudíž v oblasti nemocenského pojištění velmi nejisté – podle rozhodnutí Nejvyššího soudu je otcem dítěte, pro účely nemocenského pojištění jej však za otce dítěte považovat nelze, neboť nesplňuje zákonnou definici. Zároveň nemůže být pro účely nemocenského pojištění považován ani za matku dítěte, neboť pro takový postup chybí právní opora. Žalobce a) je „blíže neurčeným“ rodičem dítěte žádajícím o peněžitou pomoc v mateřství. Nespadá tak do okruhu oprávněných dle § 32 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění a na peněžitou pomoc v mateřství tudíž nemá nárok. Okresní správa sociálního zabezpečení dodala, že věc by bylo možné řešit formou odstranění tvrdosti, neboť jde o situaci, kterou při tvorbě zákona zákonodárce nepředpokládal a ani předpokládat nemohl, protože v době přijetí zákona nebyla obdobná situace prakticky ani představitelná.
14. Z *rozhodnutí ze dne 19. 12. 2018* vyplynulo, že Česká správa sociálního zabezpečení coby odvolací orgán zamítla odvolání žalobce a) a potvrdila rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení. V odůvodnění sice nepoužila argumentaci ustanovením § 3 písm. u) zákona o nemocenském pojištění, konstatovala však, že okresní správa sociálního zabezpečení „*správně posoudila, že uvedený případ nelze podřadit pod žádné písmeno ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů*“.
15. Z *rozhodnutí ze dne 16. 2. 2019* vyplynulo, že ministryně práce a sociálních věcí vyhověla žádosti žalobce a) o odstranění tvrdosti, neboť shledala tvrdost při provádění nemocenského pojištění v souvislosti s aplikací § 32 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění.
16. V *Potvrzení o provedení lustrace v informačním systému základních registrů* ze dne 27. 4. 2021 ohledně nezletilé A. Č. je v kolonce „*Otec*“ uveden žalobce b), v kolonce „*Matka*“ je pak uveden žalobce a). Stejně tak tomu je i v listině *Využití údajů z agendového informačního systému evidence obyvatel a registru rodných čísel* založené ve správním spisu.

VI. Posouzení věci soudem

17. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí matričního úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba je důvodná**.
18. Předmětem sporu v dané věci je obsah a způsob zápisu žalobců coby rodičů nezletilé A. Č. v knize narození a v jejím rodném listu. Ve věci nejsou sporná skutková zjištění. Klíčovým podkladem byl nepochybně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2018, č. j. 28 Ncu 23/2018-8 (viz bod 1. tohoto rozsudku), jímž bylo pravomocně uznáno otcovství obou žalobců k nezletilé A. Č.
19. Co se týče právního posouzení, je nepochybné, že matriční orgány byly postaveny před specifickou situací, kdy rodičovství obou žalobců vzniklo za využití tzv. náhradního (surogátního) mateřství. S touto situací se snažily vypořádat s respektem k rozsudku Nejvyššího soudu, narazily však na určité limity právní úpravy, která podle jejich názoru neupravuje zápis rodičů – dvou osob stejného pohlaví do knihy narození a do rodného listu dítěte.
20. Zde je nutno uvést, že na zákonné úrovni tento právní názor neobstojí. Podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o matrikách se do knihy narození zapisuje jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, data a místa narození, rodná čísla, státní občanství a místo trvalého

pobytu *rodičů*. Rodný list pak dle § 29 písm. d) téhož zákona obsahuje jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, datum a místo narození a rodná čísla *rodičů* dítěte.

21. Z toho lze dovodit, že dle zákona o matrikách se do knihy narození a do rodného listu dítěte zapisují též jeho rodiče. Může však být sporným, kdo je rodičem dítěte. Jak plyne např. z nálezů Ústavního soudu ze dne 29. 6. 2017, sp. zn. I. ÚS 3226/16 (N 116/85 SbNU 879; nalus.usoud.cz), sociologicky lze rozlišovat různé formy rodičovství, které se navíc mohou vzájemně překrývat – rodičovství biologické (přírozené), sociální, právní či úžeji matrikové, náhradní apod. Je však nepochybné, že pro zápis do matričních knih a matričních dokladů je podstatné, koho za rodiče označuje či uznává právní řád. V nyní projednávané věci není třeba tuto problematiku blíže rozebírat, neboť matriční orgány nezpochybňovaly, že oba žalobci jsou z právního hlediska otci nezletilé A. Č. a jsou tudíž oba jejími rodiči [nutno podotknout, že právě v otázce, zda stát uznává stejnopohlavní pár za rodiče nezletilého dítěte, se daná věc významně liší od případu projednávaného nyní Soudním dvorem Evropské unie pod č. C-490/20, *V. M. A. vs. Stolična obština, rajon „Pančarevo“*].
22. Při svém postupu, který zvolily při zápisu žalobců coby rodičů nezletilé A. Č. do knihy narození a do jejího rodného listu, však významně preferovaly formální, či přesněji řečeno formalistický, přístup. Tu si nelze nepovšimnout, že právě z čistě formálního pohledu by se dalo jednoduše konstatovat, že způsob, jakým matriční úřad zapsal žalobce coby rodiče do knihy narození a do rodného listu jejich dcery, odpovídá zákonu o matrikách, neboť ten sám o sobě stanoví toliko, aby v knize narození a v rodném listu byli uvedeni rodiče dítěte, což se *de facto* stalo. Tu je však zároveň nutno zdůraznit, že i při formálním postupu je nutno dodržovat zásady zákazu svévole a diskriminace, a z nich plynoucí povinnost postupovat tak, aby při posuzování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly (§ 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, případně ve spojení s § 154 či § 177 téhož zákona). A právě z těchto hledisek nemůže postup matričních orgánů v dané věci obstát.
23. Postup matričního úřadu byl samozřejmě ztížen tím, že příslušné vzory matričních tiskopisů [§ 96 písm. l) zákona o matrikách, § 2 bod 5., 9. prováděcí vyhlášky č. 207/2001 Sb., a příloha 2 této vyhlášky, vzory 5 a 9] vychází z předpokladu přirozeného rodičovství a namísto obecného pojmu „*rodič*“ používají pouze konkrétnější pojmy „*otec*“, „*matka*“ [tyto vzory jsou tudíž v drobném nesouladu se zákonem o matrikách (čl. 95 odst. 1 Ústavy České republiky), což však ničeho nemění na jejich závaznosti pro matriční úřady]. Postaveny před vpravdě nerudovskou otázkou, zde ve variantě „*Kam s jedním ze dvou otců?*“, dal matriční úřad přednost zjednodušujícímu závěru, že české matriční právo neupravuje zápis stejnopohlavního páru coby rodičů do knihy narození a do rodného listu, a vzhledem k totožnému postavení obou žalobců nezapsal do příslušné kolonky žádného z nich.
24. Jak je však uvedeno již výše, takový závěr ze zákona o matrikách nevyplývá. Naopak, používali tento zákon obecného pojmu „*rodič*“, je zřejmé, že mezi osobami, které mohou být rodičem, nečiní rozdílů na základě jakýchkoli pomocných charakteristik. Jinak řečeno, je-li osoba z právního hlediska rodičem, a to bez ohledu na to, zda takové její postavení plyne přímo ze zákona či je k jeho nabytí (deklaraci) třeba soudního rozhodnutí, odpovídá tomuto jejímu postavení povinnost matričního úřadu zapsat ji jako rodiče do knihy narození a do rodného listu dítěte. Všechny rodiče je přitom třeba do těchto matričních listin třeba zapsat pokud možno stejným způsobem. V případě zvláštních okolností pak je matriční úřad povinen postupovat přiměřeně skutkovému a právnímu stavu, a to tak, aby se takový specifický zápis co nejvíce podobal zápisu plynoucímu z tzv. běžných okolností.
25. Takto ovšem matriční úřad, i přes určitou snahu, nepostupoval, a k zápisu žalobců coby rodičů/otců nezletilé A. Č. nevyužil žádnou z kolonek určených pro zápis rodičů dítěte. Nelze se divit, pokud se v této situaci žalobci cítí být diskriminováni (čl. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Okolností vzniku jejich

rodičovství jsou do jisté míry odlišné, nikoli však natolik, aby to matriční úřad vedlo až k podstatnému odchýlení se od běžného způsobu zápisu rodičů, tedy k nevyužití kolonek pro rodiče vyhrazených. Zde je nutno poukázat na zásadní povahu vztahu rodiče–dítě doslova pro každého člověka. Soud nemá pochyb o tom, že vady ve vyjádření tohoto vztahu v úředních listinách mohou zasahovat až do práva na nerušený soukromý i rodinný život (čl. 10 odst. 2 Listiny, čl. 8 Úmluvy). Je otázkou, zda matriční úřad pod tíhou běžné praxe dostatečně akcentoval závažnost a citlivost věci pro žalobce a jejich dceru, hodnotil-li v předposledním odstavci na straně 3 žádost žalobců jako jejich „aktuální potřebu a přání, byť vyplývající z aktuálního právního stavu“.

26. Matriční orgány v průběhu správního či soudního řízení nevznesly jediný argument, proč by nemělo být možné co nejvíce přiblížit zápis rodičovského vztahu žalobců k jejich nezletilé dceři „běžnému“ zápisu rodičů do knihy narození a do rodného listu, kromě tvrzení, že takovou situaci „české matriční právo nezná“, přičemž do vzorů matričních tiskopisů nelze zasahovat. K tomu je nutno uvést, že české matriční právo má nepochybně důležité postavení v rámci právního řádu České republiky, nicméně stále se jedná toliko o součást tohoto právního řádu jako celku. Jeho úkolem není určovat možnou podobu rodinných vztahů uplatňovaných v České republice. Naopak, jeho předmětem je zajistit, aby státní evidence těchto vztahů plně respektovala jejich přípustné modalities plynoucí z jiné, hmotněprávní úpravy (na zákonné úrovni půjde v daném případě zejména o zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém). U tak závažné společenské otázky jako je rodičovství, nemůže dojít k odmítnutí příslušného a právem podloženého zápisu toliko na základě argumentu, že (zjednodušeně řečeno) „*to formulář neumožňuje*“.
27. Soud nemá za to, že by měl matričním úřadům dávat závazný pokyn, jakým konkrétním způsobem provést zápis žalobců coby rodičů nezletilé A. Č. do knihy narození a do jejího rodného listu. Tento rozsudek by měl být impulzem, na jehož podkladě budou matriční orgány oprávněny překonat svoji dosavadní rigiditu a upřednostňování úředního formuláře před právním stavem. To na druhou stranu neznamená, že by vzory matričních tiskopisů neměly být vůbec respektovány, i v tomto ohledu je třeba postupovat přiměřeně. Vyloučí-li tedy matriční orgány variantu zápisu obou žalobců do téže kolonky rodného listu „*Otec dítěte*“ (kdy navíc dle vzoru tiskopisu listu knihy narození by takový dvojí zápis do kolonky „*Otec dítěte*“ v knize narození mohl být technicky složitý), případně nepřistoupí-li k úpravě předtisku vzorů obou tiskopisů tak, že v kolonce „*Matka dítěte*“ nahradí slovo „*Matka*“ slovem „*Otec*“, jeví se soudu jako nejvhodnější takový postup, kdy matriční úřad v obou matričních tiskopisech jednoho ze žalobců zapíše do kolonky „*Otec dítěte*“ a druhého do kolonky „*Matka dítěte*“ a zároveň do kolonky „*Poznámka*“ v případě rodného listu, či „*Záznamy a opravy před podpisem*“ v případě listu knihy narození, uvede informaci o důvodech takového zápisu, a to včetně odkazu na rozsudek Nejvyššího soudu. Jak soud dokazováním ověřil [viz část V. tohoto rozsudku], takový zápis [dokonce bez příslušné poznámky] je možný ve státem vedených registrech osob, v nichž je žalobce a) ve vztahu k nezletilé A. Č. bez dalšího veden v kolonce „*Matka*“.
28. Shora uvedený výklad je za daných skutkových a právních okolností současně v nejlepším zájmu dítěte (nezletilé A. Č.) ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.
29. Uvedený závěr má za následek zrušení jak rozhodnutí žalovaného, tak rozhodnutí inspektorátu pro nezákonnost. Nutno opakovaně poukázat na zásadní povahu zápisu do knihy narození a zejména do rodného listu coby matričního dokladu, kterým se každá osoba prokazuje v průběhu celého života. Způsob a obsah zápisu do těchto matričních listin může způsobovat následky, které lze (nejen z hlediska matričního úřadu) leckdy jen stěží předjímat. V nyní projednávaném případě poněkud nepružná reakce matričních orgánů na doložený právní stav vedla například k tomu, že byl žalobce a) Okresní správou sociálního zabezpečení Pardubice označen za „*blíže neurčeného*“ rodiče nezletilé A. Č., přestože je jejím otcem. Matričním orgánům v dané věci samozřejmě nelze klást za vinu poměrně absurdní a formalistické vývody jiného

správním orgánu, z hlediska žalobců a jejich dcery se však tento náhled stírá, neboť vůči nim daným způsobem jedná Česká republika, bez ohledu na to, kterým konkrétním údem tak činí.

VII. Závěr a náklady řízení

30. Z výše uvedených důvodů soud dle § 78 odst. 1, 3 s. ř. s. zrušil rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí matričního úřadu. Vzhledem k § 78 odst. 4 s. ř. s. pak věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
31. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
32. Žalobci dosáhli v řízení plného úspěchu, mají proto právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna jejich advokátky a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V daném případě se jednalo o úkony společné pro dva zastupované žalobce (pročež soud dle § 12 odst. 4 advokátního tarifu společné advokátce žalobců za každou zastupovanou osobu snížil mimosmluvní odměnu o 20 %), a to konkrétně o tři úkony právní služby (dle vyčíslení nákladů řízení ze dne 28. 4. 2021 – převzetí a příprava zastoupení, žaloba, účast při jednání soudu dne 28. 4. 2021) ve výši 2 x 3 x 2 480 Kč a tři režijní paušály ve výši 3 x 300 Kč, dále cestovní výdaje ve výši 2 912 Kč (cesta Praha – Brno a zpět, celkem 416 km, cena pohonných hmot dle daňového dokladu 32,50 Kč/l, základní náhrada za 1 km jízdy 4,40 Kč, průměrná spotřeba pro kombinovaný provoz dle technického průkazu 8,0 l/100 km), a promeškaný čas strávený advokátkou žalobců cestou z místa jejího sídla v Praze k jednání u soudu v Brně dne 28. 4. 2021 a zpět v rozsahu deseti započatých půlhodin ve výši 10 x 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), g), § 12 odst. 4, § 13 odst. 1, 4, 5, § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 advokátního tarifu, § 157, § 158 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 1 písm. b) vyhlášky č. 589/2020 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad], tedy celkem 19 692 Kč. Žalobcům dále přísluší náhrada za zaplacené soudní poplatky za žalobu ve výši 2 x 3 000 Kč. Celkem tedy byla žalobcům vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 25 692 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 28. dubna 2021

JUDr. Zuzana Bystřická
předsedkyně senátu

v. z. Mgr. Petr Pospíšil, v.r.
člen senátu
(§ 54 odst. 2 věta druhá s. ř. s.)